

VAINAJATERAPIA

TUOMAS RIEKKINEN

VAINAJATERAPIA

VAINAJATERAPIA

TUOMAS RIEKKINEN

© 2021 Tuomas Riekkinen.

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-3549-7

PROLOGI

Meri aaltoilee kevyesti. Tuuli kantaa sen tuoksua karpäsverkon väleistä mökin sisälle ja kuiskii lämpimiä sanojaan, kuin kutsuen ulos. Kutsu on hellä ja äänetön. Se ei kohisuta rannan puiden lehtiä, eikä jaksa heiluttaa kaislikkoa paljoa kerralla, vaan pikemminkin tönii sitä, milloin etäämmältä, milloin lähempää.

Hivelen partaani ulko-oven kynnyksellä ja haistan sormistani savun katkun. Loppuillasta horjahtanut viskilasi marinoi sormenpäätäni savuisella aromillaan, jonka haistaminen innostaa minut ottamaan eilen korkkaamani vajaan pullollisen mukaan ulos.

Asetan tasalaitaisen lasin kuistin laidalle ja ennen kuin ehdin vetää korkkia pullosta, selkäni takaa kuuluu mourahdus. Tukevaan kuntoon ehtinyt kumppanini ilmoittaa olemassaolostaan, katsoen ensin tuomitsevasti silmiini murjottava ilme kasvoillaan, kunnes päästää hellyyttävän äännähdyksen ja kierähtää kyljelleen odottamaan hellyyden osoituksiani. Puristelen vanhan kissan niskaan kertyneitä poimuja ja silittelen sen päätä aina silmien välistä päälaelle asti. Katti sulkee silmänsä ja kehrää tyytyväisenä.

”Saanko nyt juoda rauhassa? Katti perkele...” Totean hymyillen ja kaadan itselleni lasillisen. Katsahdan lasi kädessä tyytyväisenä makoilevaan kissaan, joka ei ole irrottanut katsettaan minusta. ”Kippis.” Kohotan lasia kissan suuntaan saaden vastaukseksi

narahtavan äännähdyksen, jonka jälkeen se painaa päänsä takaisin sohvaan vasten. Otan hörpyn savuista lientä ja koitan tuntea tuulen ihollani. Se on hento ja lämmin. Loistava keli grillata.

Astelen rantaa kohden ja asetun lasini ja pulloni kanssa kalliolle puupölkyn nokkaan istumaan. Revin auki pussillisen grillihiiliä, täytän niillä pallogrillin ja ruiskutan hiilille reilusti sytytysnestettä. Sytytän tulen ja huomaan sivusilmällä laiskan, mutta uteliaan kissan lähtevän liikkeelle kuistilta, se laskeutuu laiskasti kuistin portaita ja tulee tuttuun tapaansa vahtimaan kokkailuitani. Katselen vuorotellen liekkeihin ja niiden yllä aaltoilevan ilman lävitse merelle ja niemenkärkeen, jossa vanha naapuripariskunta asustaa. Vaikka ilma väreileekin, olen näkevinäni pariskunnan veneen niemenkärjen edustalla, lipumassa asuttamani saaren kärjen taa. Nostan käteni tervehdykseksi, mutta vanha Ukko sitä tuskin etäältä huomaa.

Vasta liehuvina ja suurina tanssineet kirkkaat liekit alkavat rauhoittua ja harmaaksi muuttuneiden hiilien väleistä leijaillee vielä kevyesti tanssahdellen sytytysnesteen höyryjä, kuin valkeana usvana. Ruokkiakseni hiillosta puhallan tasaisesti mutta voimakkaasti grilliin, pölläyttäen hiilten pinnoista harmaita hiutaleita ympäriinsä. Tuuli ei ole riittävän voimakas lennättämään tuhkasadetta muualle, vaan se alkaa laskeutua syliini, viskilasiini ja vierelleni löntytäneen kissan päälle. Suojaan viskini asettamalla käteni lasin päälle ja seuraan samalla kissan mönkivän hiiligrillin taa, josta se tuijottaa minua pahastuneella katseella, joka voisi tappaa. Se sai karvoihinsa suuren osan nokihiutaleista.

”Sori.” Sanon katille ja hörppään viskiä, tarkastettuani, että siinä ei kellu mitään ylimääräistä, jota tuuli olisi voinut puista ravisella. ”Vahdi grilliä.” Annan kissalle tehtävän ja haen

grillaustarpeet sisältä. Vähän lihaa, lautasen, foliota ja grillipihdit.

Palatessani grillille, kissa on siinä mihin hänet jätinkin tehtävää suorittamaan. Huomattuaan minun palanneen grillille, se asettaa päänsä maata vasten, sulkee silmänsä ja aloittaa tavanomaisen tuhinansa, jota se pitää nukkuessaan. Kissa, Horna, on ollut jo vuosia ainut perheeni. Joskus tuntuu, että ärsytän sitä olemassaolollani, toisinaan taas tuntuu, että se ei voisi elää ilman seuraani. Hän ei ole herkin tapaus ilmaisemaan mieltymyksiään, etenkin minua kohtaan. Alan asettamaan lihoja grilliin. Ne suhahtavat mehukkuuttaan osuessaan grillin ritilälle. En tiedä tekeekö viski temppujaan, mutta grilli ja liha tuoksuvat hetken makeilta, savu tuntuu suomentavan näköni ja tuuli tuntuu yltyneen niin, että en pysty vastustamaan sen voimaa.

ENSIMMÄINEN LUKU

Matka on kestänyt vasta muutaman tunnin ja kadun jo nyt valintaan olla maksamatta pientä lisähintaa paikasta makuuvaunussa. Olisin sallinut itselleni edes pienen hetken unta pisimpien junavaihtojen välissä, mutta Intercityn istuimet eivät suoranaisesti hyväille matkustajaa junan huojuessa raiteilla ja kolisemalla pehmeästi hetkeäkään taukoamatta. Potentiaalisin asento nukahtamiselle olisi säätää istuimeni selkänojan asentoa takanojaan, mutta parin kymmenen asteen kallistus taaksepäin ei pelastaisi kaltaistani herkäunista vallitsevalta tilanteelta. En väitä, että saisin unta makuuvaunussakaan, mutta epäilemättä ergonomian taso olisi huomattavasti ylellisempi.

Huomaan harkitsevani junan käytävän lattialle pitkälleni asettumista vähän väliä, mutta tyrmään itse oman tuhoon tuomitun suunnitelmani, kun mietin lattian likaisuutta ja pitkälle yöhön jatkuvaa muiden matkustajien liikehdintää kohti ravintolavaunua tai vaunun toisessa päädyssä olevaa vessaa. En myöskään jaksa uskoa, että Intercityn henkilökunta tukisi valintaani leiriytyä vaunun puoliväliin nahkatakista kyhätyn tyynynkorvikkeeni kanssa. Vaikka saisin unesta kiinni, olisin kai konduktöörin mukaan jonkinlainen paloturvallisuusriski itselleni ja muille, tai vähintäänkin aiheuttaisin

eettistä pahennusta kanssamatkustajissa.

En ole elämäni aikana joutunut juurikaan turvautumaan julkisiin kulkuneuvoihin. Joskus harvoin olen matkustanut bussilla, mutta sitäkin harvemmin junalla. Nekin matkat olen yleensä tehnyt taajamajunalla päiväsaikaan, jonkun reissun yhteydessä, kun oma autoni ei ole ollut matkassa mukana. Tiedän kyllä, että raidematkailu on tullut viime vuosikymmeninä suosituimmaksi ja onhan se tehokas ja melko edullinen tapa siirtyä pisteestä A pisteeseen B. En kuitenkaan oletanut, että pohjoisesta lähtevässä, yön yli matkavassa Intercityssä, olisi niin täyttä, että yksittäiselle matkaajalle ei löydy armollista paikkaa, jossa edes hieman oikaista ruhoaan.

Hyväksyisin jopa vierekkäisille tyhjille istumapaikoille selälleni retkahtamisen. Nostaisin jalkani käytäväpuolen käsinojan yli, kääntäisin istuinten välissä olevan käsinojan selkänojien väliin, taittelisin ja asettaisin takkini niskani taa ja retkottaisin selälläni istuimilla. Sain sitten unta tai en, niin ainakin saisin lepuuttaa päätäni, joka on viime aikoina tuntunut kovin raskaalta. Mutta edes istumapaikoista improvisoitu peti ei onnistu matkustajamäärän takia.

Vaunu on täynnä ääniä ja tuoksujä. Osalla on omia eväitä, jotka vaikuttavat varsin herkullisilta, mutta erinäisten tuoksujen sekoituessa vaunun sisällä, en ole enää varma tekisikö mieleni syödä mitään aromeja synnyttävistä herkuista lähelläni. Kuoritun appelsiinin tuoksu leijaillee piristävänä tuulahduksena nenääni, mutta selkäni takana muoveista kääritty kananmunavoileipä omintakeisine tuoksuineen tuottaa appelsiinin kanssa niin dynaamisen aromiduon, että ruokahaluni on mennyttä.

Yritykseni löytää jonkinlaista rauhaa junan tasaisena soivista ominaisäänistä ammutaan alas parin murrosikäisiltä kuulostavan

pojan toimesta. Parivaljakko on jossakin vaunun perällä ja kuluttaakseen aikaa pitkässä yössä, he ovat päättäneet katsoa kannetavalta tietokoneelta Taru sormusten herrasta -trilogian elokuvaversioidin, koska onhan heillä onnekseen koko yö aikaa, mutta ei henkilökohtaisia kuulokkeita, joten elokuva raikaa ympäri vaunua. Filmatisoinnin dramaattiset ja mahtipontiset musiikit, sovitettuna ajoittaisiin tuskan ja pelon sekaisiin äännähdyksiin, sopivat omalla tavallaan kivuliaaseen kiemurteluuni istuimellani, selkärankani antaessa pian periksi, kuin Frodon itsekuri sormuksen houkutellessa tätä.

Istun vaunun puolivälin tienoilla paikalla, jota vastatusten on toinen istuinpari ja istuinten välillä on pöytä. Minä ja kolme muuta matkustajaa luomme tämän maagisen yön ajaksi muovisen lattiaan ja seinään pultatun pöytämme ympärille pienen nuokkuvan kommuunin, jonka vahvin on se, joka on vähiten läsnä ja saanut unesta kiinni.

Vastapäätä itseäni on tajuntansa menettänyt (kadehdittavaa) nuori mies, joka annosteli hengityksen hajusta päätellen itselleen enemmän kuin tarpeellisen määrän nukahtamista edesauttavaa nestettä ravintolavaunussa tuntia aikaisemmin. Hän on eittämättä kommuunimme vahvin lenkki. Korvalappustereoiden kuulokkeet päästävät rytmissä suhisevaa suhahtelua hänen korvistaan, mutta unenlahjoilla siunattu nuorukainen ei tuohon rytmiseen ilotteluun vaikuta havahtuvan.

Hänen vieressään istuu väsyneen oloinen nuori äiti, ehkä alta kolmenkymmenen, joka parin minuutin välein kommentoi jotain tyttärelleen, jonka olisi äitinsä mukaan tarkoitus rauhoittua ja nukkua paikallaan. Tuo alta kouluikäinen tyttö istuu vieressäni ja olen

jopa nuokkuessani havainnut, että pienen tytön katse on nauliintunut minuun. Välillä hän on istuimellaan polvillaan ja roikkuu välilämme olevassa käsinojassa, tapittaen suoraan silmiini. Hän istuu asiallisesti hetken äitinsä komentaessa, mutta katseensa hän säilyttää minussa. Välillä sammuneen nuorukaisen syvempi hengähdys saa tytön kasvot nyripistymään ja katsomaan paheksuvasti nuoren miehen suuntaan, mutta katse kääntyy aina takaisin seuraamaan omaa loputonta taisteluaani unen rajamailla.

Tyttö kurottautuu lähemmäs minua tukeutuen käsinojaan ja hänen hengityksensä tuhisee pienen rohinan kera hieman räkäisistä sieraimista. Kohotan silmäkulmaani ja katson sivusilmällä tyttöön.

”Anteeksi. Nämä matkat ovat tytölle pitkiä ja hän on ottanut tavakseen tuijotella valitsemiaan ihmisiä.” Nuori äiti sanoo hieman pahoitellen, jonka jälkeen luo napakan katseen tyttärensä, kuin viestien tälle sanattomasti ja käskien tyttöä olemaan kunnolla. Huomaan naisen puhuvan minulle ja avaan väkisin hetkeksi silmiäni, jotta vaikuttaisin hieman reippaammalta ja vähemmän uupuneelta.

”Ei minua haittaa. Ehkä ihan hyvä että tuon ikäisellä lapsella on tällaisena yönä tekemistä ja ihmettelemistä. Olettaen että toinen vaihtoehto olisi jatkuva äänen ja metelin tuottaminen.”

”Niin äiti. Ei sitä haittaa.” Tyttö sanoo ponnekkaasti äidilleen kuin ylpeänä siitä, että oli tilanteessa omasta mielestään oikeassa. ”Hän vain näyttää kamalalta niin halusin tietää, onko hänellä kaikki hyvin. Siksi tarkkailin.” Nuori äiti näyttää hetkellisesti virkoavan väsymyksestään ja toruu tyttöä. Koetan rauhoitella äitiä ja tytärtä ja kertoa, että ei sanat eikä huomiot minua loukanneet. Tiedänhän itsekkin, että näytän varmasti enemmän kuin väsyneeltä, ehkä jopa

sairaalta.

”Olen vain väsynyt. Kiitos että huolehdit.” Tokaisen tytölle ja koitan pitää äänensävyini mahdollisimman kiitollisen oloisena.

Tosiasiahan se oli, että olen väsynyt. Olen väsynyt fyysisesti ja henkisesti. Tähän matkaan ja elämäni tähän hetkeen asti.

Olin kasvanut rakastavien vanhempien kanssa. Äitini kannusti minua nauttimaan elämästäni ja arvostamaan kaikkea mitä maailma minulle tarjoaa, kun taas isäni kannusti minua opiskelemaan ja järkeilemään elämäni valintoja. Isäni on itse vaikuttavan yrityksen johtoportaan. Hän tiedostaa itsekkin sen, että hän on saanut nykyisen asemansa työelämässä suhteiden ja ennen kaikkea oman isänsä kautta, kuin perintönä.

Isä sanoi minulle pienestä pitäen, että ei voisi luvata minulle samaa turvattua tulevaisuutta, joten minun olisi pakko panostaa opiskeluihin ja koulutuksiin, jotta voisin joskus elämässäni tavoittaa vauraan ja turvallisen taloudellisen tilanteen. Niin myös tein.

Lapsena minulla ei ollut ystäviä koulun ulkopuolella. Koulussa olin ryhmäleikeissä ja peleissä mukana, mutta varsinaista tosi ystävää minulla ei koskaan ole ollut. En ollut kiusattu tai syrjitty, minulla ei vain ollut mielenkiintoa ystäväystävyyttä.

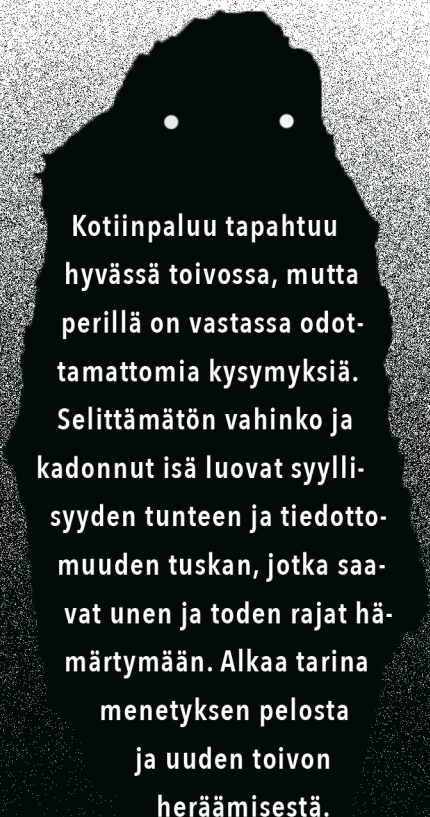
Halusin menestyä opinnoissani jo varhain. Koulussa ahkeroin ja halusin olla paras, luokkani priimus. En tehnyt sitä siksi, että olisin halunnut olla muita parempi, vaan siksi, että halusin olla riittävän hyvä vanhemmilleni. Paneutuminen koulutehtäviin, sen sijaan että

olisin antanut aikaa leikeille ja kavereille, teki minusta pojan jota kukaan ei muistanut. Nimeni sekoitettiin muihin nimiin ja katosin luokkakuvassa muiden sekaan kuin tehtaan savu, joka liukenee harmaaseen pilviverhoon.

Koulun ulkopuolella en nähnyt koulukavereitani lainkaan. En käynyt muiden luokkalaisteni syntymäpäivillä, vaikka usein minut kutsuttiinkin. Ajan kuluessa kutsut unohtuivat ja muutuivat kuin varjoksi muille lapsille. Vietin vapaa-aikani isäni ja äitini kanssa perheemme mökillä. Se oli meille enemmänkin kuin toinen koti, eikä niinkään mökki, vaikka sijaitsikin saarella pienessä merenlahdessa. Vietimme siellä aluksi enemmän aikaa vain niinä aikoina vuodesta, kun lumi ei ollut vielä maassa, eikä meri ollut jäässä, mutta ajan kuluessa isä asennutti mökkiin kaiken niin, että siellä pystyi elämään ympärivuoden ongelmitta.

Äiti rakasti olla saarella. Luonto oli lähellä ja elämä tuntui kiireettömältä. Halutessaan pystyi pysähtymään ja nauttimaan hetkestä ja arvostamaan pieniä asioita, joita saari ja rauha tarjosi. Äiti oli se, joka opetti minut rakastamaan kaikkea elävää ja nauttimaan kaikesta mitä elämä minulle tarjoaa. Kukaan pienessä perheessämme ei välittänyt nyky maailman rauhattomasta elämäntyylistä ja kiireen sanelemasta arjen kulusta.

Isä joutui usein tahtomattaan kiireen kouriin työnsä puolesta. Se ei tuntunut haittaavan häntä, mutta ajan myötä opin tunnistamaan hänessä eleitä ja tapoja, jotka paljastivat hänen mielensä olevan kuormittunut. Se ei kuitenkaan vähentänyt hänen tapaansa olla kannustava ja tukea minua opinnoissani. Opin myös sulkemaan pois sen, miten hän joskus puhutteli ja kohteli äitiä, vaikka äiti oli enemmän kuin joustava isän töiden ja kiireiden suhteen.

Kotiinpaluu tapahtuu
hyvässä toivossa, mutta
perillä on vastassa odot-
tamattomia kysymyksiä.
Selittämätön vahinko ja
kadonnut isä luovat sylli-
syyden tunteen ja tiedotto-
muuden tuskan, jotka saa-
vat unen ja toden rajat hä-
märtymään. Alkaa tarina
menetyksen pelosta
ja uuden toivon
heräämisestä.

KANNEN KUVITUS: VIIVI ESMERALDA

